

B&R

2019#1

VAKBLAD VAN DE
NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

Levenloos geboren drieling
krijgt na vijftig jaar akte van
geboorte met voornamen

06

De nieuwe checklist
**'toegankelijkheidscriteria
stemlokalen'** in de praktijk

12

RvIG over WTI: "we willen
het netwerk nog intensiever
gaan gebruiken"

20

inhoud

- 05 Voorwoord John de Ruiter
- 06 Levenloos geboren drieling krijgt na vijftig jaar akte van geboorte met voornamen
- 09 Column Melle Bakker
- 10 Erkenning van buitenlands draagmoederschap in Nederland
- 12 De nieuwe checklist 'toegankelijkheidscriteria stemlokalen' in de praktijk
- 16 Ondernijning vraagt om extra alertheid en bewustwording
- 18 Save The Date: NVVB Congres 2019!

Levenloos geboren drieling krijgt na vijftig jaar akte van geboorte met voornamen

06

Save The Date:
NVVB Congres 2019!

18

Fay en Tom:
een bijzondere tweeling

30

- 20 RvIG over WTI: "we willen het netwerk nog intensiever gaan gebruiken"
- 23 Column Arre Zuurmond
- 24 Jurisprudentie: Geen correctieverzoek VOW als geen bezwaar is gemaakt
- 26 Jong & Veelbelovend: David, Mathijs & Ingmar
- 30 Fay en Tom: een bijzondere tweeling
- 32 Adviesbureau: Naamskeuze voor twee kinderen van dezelfde ouders
- 35 Colofon

RvIG over WTI: "we willen het netwerk nog intensiever gaan gebruiken"

20

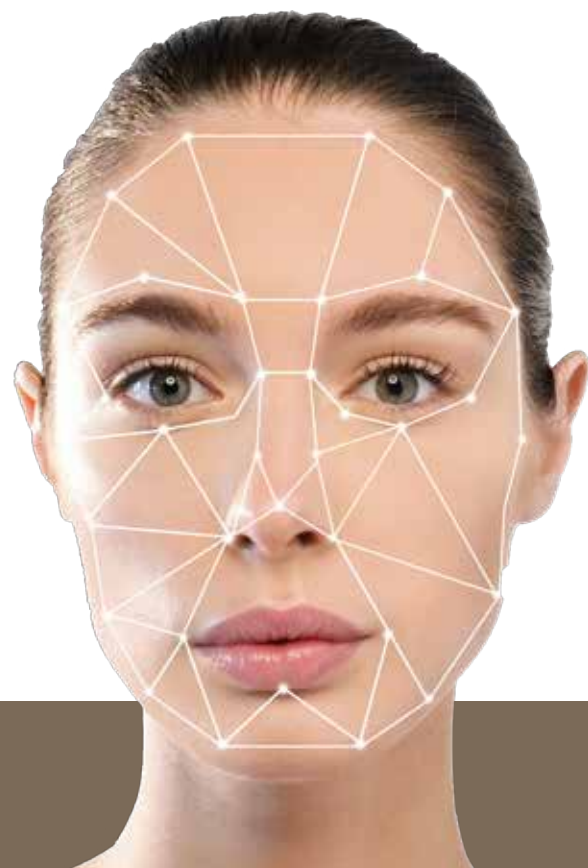
NVVB

VAKBLAD VAN DE
NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

Jong & veelbelovend:
David, Mathijs & Ingmar

26

VOORKOM IDENTITEITS- & LOOKALIKE FRAUDE MET ID-BURGER

“ID-BURGER; WANNEER HET OM IDENTIFICEREN GAAT.”

VAN AANVRAAG TOT EN MET UITREIKING INZETBAAR VOOR:

BALIE, MOBIEL & ZELFSERVICE (KLANTGELEIDING)

id-burger

+31 13 521 12 56
info@oribi.nl
www.oribi.nl

ORIBI
td-solutions

NVVB partners 2019

Aethon

De kracht van ontmoeting

Daarmee maak je het verschil

Voorwoord

John de Ruiter
Secretaris NVVB

Jongeren en smartphones zijn vandaag de dag onlosmakelijk met elkaar verbonden. In sommige gevallen in de meest letterlijke zin van het woord. Ik zie het bij mijn eigen kinderen. Nou moet ik eerlijk zijn: zelf zou ik mijn smartphone ook niet meer willen missen. Maar tegelijkertijd mis ik af en toe het échte contact: elkaar in de ogen kijken en vragen hoe het met de ander gaat.

Verbinden is één van de belangrijkste pijlers van de NVVB; de juiste partijen met elkaar in contact brengen. Dat is wat we al 25 jaar doen en waar we goed in zijn. Maar het kan altijd beter. Daarom hebben we begin januari onze 'partnershipformule' in een nieuw jasje gestoken. Hierin speelt -naast verdieping en samenwerking- het échte contact, oftewel 'ontmoeting' een prominente rol. Aethon, NuFlex en Even Werkt! hebben ons nieuwe partnership-jasje al aangetrokken. Samen met hen werken we hard aan de doorontwikkeling van het Team van de Toekomst Programma.

Een mooi begin van 2019, dat overigens in meer opzichten een bijzonder jaar belooft te worden. Neem alleen al het 25-jarig bestaan van onze vereniging! Staat het NVVB Jubileumcongres in april al genoteerd in uw agenda? Ik kan nog niet teveel verklappen over het programma, maar tussen u en mij: een bijeenkomst met Art Rooijackers als dagvoorzitter zou ik persoonlijk niet willen missen.

Ook praten we u tijdens het congres bij over het project 'Slagkracht': de vernieuwingsslag in onze verenigingsstructuur, die we vorig jaar tijdens de regiocongressen aankondigden. Tijdens de Algemene Leden Vergadering in december is hier officieel groen licht voor gegeven. Wat echter onveranderd blijft is dat we gemeenten ondersteunen in het bieden van de best mogelijke dienstverlening. Want dat is best een uitdaging in een

vak dat zo complex is als dat van ons. Hoe zit het bijvoorbeeld met de erkenning van buitenlands draagmoederschap in Nederland? Of met de inschrijving van in het buitenland geboren kinderen?

Deze onderwerpen onderstrepen overigens niet alleen de complexiteit van ons vak, maar tevens de rol die we hebben bij belangrijke momenten zoals een geboorte, overlijden of huwelijk. En het cruciale belang van écht contact dat met die rol gepaard gaat. In deze editie leest u een bijzonder verhaal uit Groningen, over een echtpaar dat hun levenloos geboren drieling na vijftig jaar alsnog laat registreren in een akte met voornamen. Het is toch prachtig dat dit tegenwoordig mogelijk is? Dat hebben we met z'n allen toch maar voor elkaar gekregen!

Tja, ontwikkeling en vooruitgang binnen ons vakgebied...dat is waar we voor gaan. Samen met u. Dit betekent soms dat we ons ergens in vast moeten bijten. Andere dingen -zoals de landelijke WTI- dragen we na verloop van tijd juist weer over (in dit geval aan de RvIG).

Maar alles wat we doen, doen we in écht contact met onze leden en partners. Want daarin schuilt een enorme kracht, waarmee we samen het verschil kunnen maken!

Levenloos geboren drieling krijgt **na vijftig jaar akte van geboorte met voornamen**

Groningen, een gemeente met meer dan 230.000 inwoners, waarvan ruim 50.000 (internationale) studenten. De twee ziekenhuizen in deze stad zorgen elk jaar weer voor vele bijzondere situaties bij de afdeling Burgerzaken. Per jaar komen er ruim 4.500 geboortes en 2.000 overlijdens aan het (digitale) loket in het gemeentehuis.

Tekst: Inge Wieringa en Roderik Cazemier van den Berg

Foto: Sjors Massar

Tussen deze enorme aantallen zijn er ook altijd trieste momenten waarop ouders hun stilgeboren kindje komen aangeven. Sinds de wetwijziging van het Burgerlijk Wetboek is het vanaf 1 juli 2017 mogelijk om een 'Akte van geboorte (levenloos)' op te maken. Tegelijkertijd met deze wijziging werd het ook mogelijk om, met terugwerkende kracht, soms al jaren geleden geboren kinderen alsnog een voornaam te geven. Sinds deze wetwijziging zochten al vele ouders hierover contact met de gemeente.

AKTE ZONDER NAAM

Onze ervaring is dat mensen niet altijd op de hoogte zijn van het feit dat er al een akte bestaat in de registers van de Burgerlijke Stand. Voor deze kindjes werd een levenloos

geboren akte opgesteld in het overlijdensregister. Omdat de aangifte destijds door een bode of een uitvaartondernemer werd gedaan, komt het bestaan van deze akte voor de ouders als een verrassing. Vroeger werd er weinig over deze gebeurtenissen gesproken, zo vertellen veel ouders. Het was niet mogelijk om je levenloos geboren kindje in de akte een voornaam te geven.

TIJDEN VERANDEREN

Gelukkig zijn de tijden veranderd. Sinds 1 september 1987 is het mogelijk om levenloos geboren kinderen bij de aangifte een voornaam te geven. Het betekent emotioneel veel voor ouders om hun kindje toch een naam te kunnen geven. Op 1 juli 2017 is de wet opnieuw gewijzigd. Ouders waarvan hun kindje

levenloos is geboren, krijgen sinds die datum een geboorteakte. De akte van levenloos geboren kind is vervangen door de akte van geboorte (levenloos). Deze nieuwe wet regelt ook dat ouders hun kind alsnog een voornaam kunnen geven, ook als deze gebeurtenis jaren geleden plaatsvond. Wij merken dat ouders het fijn vinden om toch iets 'tastbaars' te hebben, al is het maar een akte. We zien dat er in Groningen veel behoefte is om van deze regeling gebruik te maken en ontvangen hier dan ook regelmatig verzoeken voor.

VIJFTIG JAAR GELEDEN

Onlangs ontvingen wij een bijzonder verzoek van een ouder echtpaar. Zij wilden hun vijftig jaar geleden levenloos ter wereld gekomen drieling alsnog laten registreren in een akte. Ook in dit geval bleek dat er in 1968 door een uitvaartondernemer al aangifte was gedaan en dat er akten waren opgemaakt. Wat deze gebeurtenis helemaal bijzonder maakt, is het speciale verzoek van de ouders om op de vijftigste geboortedag van de drieling de namen aan de akten toe te voegen.

"Het betekent emotioneel veel voor ouders om hun kindje toch een naam te kunnen geven"

MEMORABELE DAG

Als ouders langskomen, reserveren wij voor dit soort speciale gelegenheden ruim de tijd in een spreekkamer. Soms lopen de emoties hoog op. Dit stel was vooral erg blij en opgelucht. Ze vonden het heel belangrijk om hun kinderen eindelijk officieel een naam te kunnen geven. Ook al noemden ze de drieling binnen het gezin natuurlijk al vijftig jaar bij deze namen.

Samen met hun twee andere kinderen maakten ze er een mooie herdenking van. Met zijn vieren gingen ze 's ochtends naar de begraafplaats waar de drieling begraven ligt. 's Middags kwamen ze bij ons aan het loket. Op basis van hun schriftelijk verzoek hebben wij latere vermeldingen met de voornamen achter de bestaande akten geplaatst. Op verzoek van de ouders zijn de namen van de drie kinderen ook bijgeschreven in hun trouwboekje. Omdat deze ouders geen weet hadden van het bestaan van de akten, hebben wij ze direct een afschrift van de aangepaste akten meegegeven.

Wij zijn blij dat we ze met een voor ons kleine handeling zo goed hebben kunnen helpen. "Het was een memorabele dag", zeiden ze.

REGISTRATIE IN DE BRP

Veel ouders hebben lange tijd uitgekeken naar de mogelijkheid om hun levenloos geboren kind te kunnen registreren in de Basisregistratie Personen (BRP). We zijn dan ook blij dat deze wet nu eindelijk in werking is getreden. Gezien het aantal verzoeken voor het aanpassen van de akte, verwachten we nu ook veel verzoeken voor de registratie in de BRP.

In Groningen hebben we de collega's van Burgerzaken geïnstrueerd over de werkwijze wanneer een dergelijk verzoek binnenkomt. Hiervoor is een stroomschema gemaakt om te bepalen welke stappen zij moeten ondernemen, afhankelijk van het verzoek van de ouders. Een speciaal ontworpen formulier helpt de ouders om gemakkelijk een verzoek in te dienen, zonder daarvoor zelf een brief te hoeven schrijven. Ons Klant Contact Centrum staat klaar om vragen hierover te beantwoorden via de telefoon, WhatsApp of e-mail. Op onze website kunnen ouders meer informatie vinden over de registratie van hun levenloos geboren kind in de BRP. Ook onderzoeken we of het verzoek voor registratie van het levenloos geboren kind in de BRP digitaal kan worden ingediend.

VEELZIJDIG WERK

In dezelfde week waarin de levenloos geboren drieling een voornaam ontving, werd nog maar eens aangetoond hoe veelzijdig ons werk bij Burgerzaken is. Om 18.50 uur, tien minuten voor sluitingstijd, kregen we een telefoontje vanuit de directie. Een arts van het Universitair Medisch Centrum Groningen had op sociale media een oproep geplaatst: of er met spoed een trouwambtenaar beschikbaar was. Via een van onze wethouders kwam deze vraag terecht bij de directie. Een stel, waarvan een van de partners binnen twaalf uur zou komen te overlijden, wilde elkaar graag het jawoord geven. Binnen anderhalf uur waren alle zaken geregeld en stond de trouwambtenaar aan het bed.

In ons werk bij Burgerzaken zijn we vaak betrokken bij belangrijke, emotionele gebeurtenissen in het leven van mensen. Dit maakt ons werk elke dag weer boeiend en erg dankbaar.

Check, check, dubbelcheck

Over een paar weken is het weer zover: verkiezingen. De locaties voor de stemlokalen zijn gekozen, de stembiljetten gedrukt, de stempassen verspreid en de leden van de stembureaus benoemd. Als het goed is, hebben deze laatste inmiddels hun instructies gehad. Hopelijk is daarbij speciale aandacht besteed aan het feit dat op 20 maart sprake is van dubbele verkiezingen: voor de provinciale staten en voor de waterschapsbesturen.

Zijn enkelvoudige verkiezingen al een hele klus, voor dubbele verkiezingen geldt dat helemaal met verschillende kiezersregisters, stembussen, stempassen, stembiljetten, registers ongeldige stempassen en processen-verbaal. Extra complex is het wanneer men ook bij deze twee verkiezingen het uitgangspunt hanteert dat kiezers moeten kunnen stemmen in een stembureau naar keuze binnen de gemeente. Dit omdat een gemeente soms in meerdere waterschappen ligt!

De ervaring leert dat er in dit soort situaties weleens wat misgaat, zowel bij de uitgifte van de stembiljetten als bij het tellen ervan, met verschillen tussen de aantallen in de stembussen aangetroffen stembiljetten en de aantallen ingeleverde stempassen tot gevolg. Uiteraard is opnieuw tellen dan in eerste instantie wenselijk. Als het écht niet lukt om de tellingen kloppend te krijgen, is dit niet anders en is het zaak hiervoor in het proces-verbaal een verklaring te geven.

Wetende dat het proces-verbaal de basis vormt voor de uiteindelijk vast te stellen verkiezingsuitslagen, en daarmee voor de zeteltoedeling aan kandidaten, moet alles erop gericht zijn dat die processen-verbaal zo nauwkeurig mogelijk worden ingevuld. Misschien zeg je: "natuurlijk, en dat gebeurt bij ons ook!" Nou...

In juni 2017 stuurde de toenmalig minister van Binnenlandse Zaken, Ronald Plasterk, zijn evaluatie van de Tweede Kamerverkiezing van dat jaar naar het parlement. Uit onderzoek bleek dat tachtig procent van de gemeenten fouten in de processen-verbaal had laten verbeteren of zelf had verbeterd. Bij grotere gemeenten (met meer dan 50.000 inwoners) bedroeg dit percentage zelfs negentig procent!

Vorig jaar werden de gemeenteraadsverkiezingen gecombineerd met het raadgevend referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv). Uit analyse van de processen-verbaal die betrekking hadden op het referendum bleek dat 27 van de 337 gemeenten voor beide stemmingen in het proces-verbaal exact hetzelfde aantal kiesgerechtigden had vermeld. Hoogst onwaarschijnlijk natuurlijk.

Nog wat opmerkelijke feitjes?

- In totaal waren er 119(!) stembureaus met een telverschil van tien of meer.
- In één geval was de uitslag uit het proces-verbaal voor de raadsverkiezing voor een deel zelfs letterlijk overgenomen in het proces-verbaal voor het referendum.
- Er was een stembureau met een opkomstpercentage van slechts 11,3.
- Er waren 98 stembureaus met helemaal geen volmachtstemmen en er was er een met een percentage volmachtstemmen van 85,8 (wat rekenkundig gezien helemaal niet kan).
- Er waren 74 stembureaus zonder ongeldige of blanco stemmen.

In de wetenschap dat alle processen-verbaal voortaan op internet geplaatst worden, is het meer dan ooit zaak om zorgvuldig te zijn. Kwestie van check, check, dubbelcheck!

Erkenning van **buitenlands draagmoederschap** in Nederland

Het komt regelmatig voor: ambtenaren Burgerzaken ontvangen een verzoek om twee mensen te registreren als ouders van een kind dat uit een andere vrouw is geboren. In het verleden was er dan meestal sprake van adoptie, maar het aantal adopties neemt elk jaar verder af. In plaats daarvan gaan sommige ouders met een kinderwens tegenwoordig op zoek naar een draagmoeder.

Tekst: Eric Gubbels

Een draagmoeder draagt en baart een kind voor iemand anders. Toch staat deze vrouw in Nederland op de geboorteakte vermeld als de moeder van het kind. Is de draagmoeder getrouwd met een man, dan wordt deze man in de akte genoemd als de vader van het kind. De rechtbank wijst de wensouders pas later, na een adoptieprocedure, aan als de wettelijke ouders van het kind.

Voorbeeld 1: zoon Karel

Jan en Monique zijn vaste bezoekers van een kerk waar ook Truus regelmatig te vinden is. Truus, trotse moeder van twee kinderen, hoort dat Jan en Monique tot hun grote verdriet geen kinderen kunnen krijgen. Zij biedt aan een kind voor hen te dragen. Ook Carolien, de zus van Monique, helpt mee. Zij staat een eicel af. Die eicel wordt bevrucht met sperma van Jan en het embryo wordt vervolgens bij Truus ingeplant. Negen maanden later ziet de kleine Karel het levenslicht. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt een geboorteakte op voor Karel. Hij vermeldt Truus als moeder in de geboorteakte. Op een later moment zal de rechtbank bepalen dat Jan en Monique de ouders van Karel worden.

REGELINGEN VAN DRAAGMOEDERSCHAP

Draagmoederschap is in Nederland niet wettelijk geregeld, maar er zijn wel wettelijke bepalingen over. Zo wordt commercieel draagmoederschap uitdrukkelijk door de wet verboden, net als adverteren voor of door draagmoeders. De wensouders, draagmoeder en eiceldonor maken van tevoren afspraken in een contract. Na de geboorte wordt de afstamming van het kind aangepast via de rechter.

In veel landen bestaan ruimhartiger regelingen. De Verenigde Staten en Canada hanteren uitgebreide procedures waarbij advocaten al voor de bevruchting de rechten van de wensouders en de draagmoeder in een contract vastleggen. De belangen van de draagmoeder worden beschermd door advocaten of een wettelijke mogelijkheid om het kind niet af te staan. In veel gevallen moet bovendien een rechtbank het draagmoederschap uiteindelijk bekrachtigen. In Griekenland moet een rechter zelfs voorafgaand aan de ivf-behandeling van de draagmoeder zijn toestemming geven aan het draagmoederschap.

In Oekraïne maakt de wetgever onderscheid tussen laagtechnologisch en hoogtechnologisch draagmoederschap. Bij laagtechnologisch draagmoederschap wordt de vrouw op een traditionele manier bevrucht (door seksuele gemeenschap met een wensouder). Wetgeving regelt het hoogtechnologisch draagmoederschap, maar alleen voor gehuwde wensouders van verschillend geslacht. De wensouders worden direct in de geboorteakte vermeld, zonder verwijzing naar de draagmoeder.

In diverse Aziatische landen bestaan draagmoederklinieken. In India raakte draagmoederschap omstreden nadat een alleenstaande Japanse man twaalf kinderen van draagmoeders bleek te verzorgen. Het land gooide zijn grenzen dicht. Zwangere draagmoeders zaten met de gebakken peren, 'zwangere' wensouders hadden het nakijken. Ook in Thailand gingen de grenzen dicht nadat de media berichtten over ouders die afzagen van hun 'wenskind' dat het syndroom van Down had. Hoewel dit bericht later werd tegengesproken, werd draagmoederschap in Thailand verboden voor vreemdelingen. Cambodja volgde, en momenteel worden vrouwen plaatsvervangend zwanger in Laos of Nepal. Een Nepalese kliniek benadrukt dat Nepal aantrekkelijk is voor wensouders omdat daar geen wettelijke regelingen over draagmoederschap zijn.

KIND UIT HET BUITENLAND

Als een kind buiten Nederland uit een draagmoeder is geboren, kunnen de wensouders verzoeken om het kind bij te schrijven op hun persoonslijst. Ook kunnen ze vragen om hen als ouders op de persoonslijst van het kind te vermelden. De ambtenaar Burgerzaken komt dan voor de vraag te staan hoe hij moet beoordelen of dit buitenlandse draagmoederschap in Nederland kan worden erkend.

Voorbeeld 2: zoon Frederik

Frits en Yolanda hebben Jean uit Tennessee in de VS bereid gevonden om – tegen vergoeding – een kind voor hen te dragen en te baren. Een studente uit Zuid-Afrika levert de eicel. Negen maanden later wordt Frederik geboren. In de geboorteakte wordt Frederik vermeld als kind van Jean. Frits wordt als vader in de akte vermeld, op last van de rechter. Als Frits en Yolanda in Nederland met zoon Frederik aan het loket staan, vragen zij de ambtenaar bij Burgerzaken om Frederik in te schrijven als hun kind. Ook willen ze voor Frederik een Nederlands paspoort aanvragen. Maar dat krijgen ze niet zomaar.

GOEDKEURING DOOR DE RECHTER

De Rechtbank Den Haag heeft op 10 april 2018 beslist dat

IETS BIJZONDERS MEEGEMAAKT BIJ BURGERZAKEN?

Kom je tijdens je werk voor Burgerzaken weleens situaties tegen die voor collega's in het land interessant kunnen zijn? Zoals een inwoner met een bijzonder verzoek, een niet-alledaags voorval of een initiatief waar je trots op bent? Deel het met ons! Stuur een korte beschrijving van je casus naar communicatie@nvvb.nl. Wellicht staat jouw verhaal in de volgende editie van B&R.

ambtenaren van de burgerlijke stand vragen over de erkenning van buitenlands draagmoederschap altijd aan de rechter moeten voorleggen¹. Volgens de rechtbank mogen zij het draagmoederschap niet zelf beoordelen. Omdat dit te complex is, en omdat het maatschappelijk belang van de beoordeling te groot is. Daarom is het altijd aan de rechtbank om daar een oordeel over te geven, zelfs als de draagmoeder nog als moeder in de geboorteakte vermeld staat.

De Rechtbank Den Haag sprak ook uit dat de registratie van ouderschap in de Basisregistratie Personen (BRP) voor de wensouders geen rechten met zich meebrengt. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid adviseert de NVVB-commissie Persoonsregistratie daarom om ook verzoeken af te wijzen tot registratie van draagmoederschap door de BRP-ambtenaar. Tegen deze afwijzing staat, net als tegen elke bestuursrechtelijke afwijzing, bezwaar open. Het is echter de vraag of die bezwaarprocedure de wensouders veel verder zal helpen. De wensouders kunnen daarom ook worden gewezen op de mogelijkheid om een verklaring voor recht te vragen aan de (familie-)rechtbank. Deze rechtbank kan dan vaststellen of de buitenlandse verklaring geschikt is voor opnemings in een Nederlands register (art. 1:26 BW en ECLI:NL:HR:2007:AZ6095). Voor deze procedure is wél een advocaat nodig.

Vervolg voorbeeld 2: zoon Frederik

Frederik zal dus op zijn Nederlandse paspoort moeten wachten totdat de rechtbank heeft beslist of zijn geboorteakte, en de daarin vermelde afstamming, in Nederland erkend kan worden.

1. Voor de uitspraak, zie ECLI:NL:RBDHA:2018:7708.

De nieuwe checklist toegankelijkheids-criteria stemlokalen in de praktijk

Vanaf 1 januari 2019 moeten alle stemlokalen toegankelijk zijn voor kiezers met een lichamelijke beperking. Dit is het gevolg van de wetwijziging die is aangenomen na de ratificatie van het VN-verdrag Handicap. De checklist 'toegankelijkheidscriteria stemlokalen' moet uitkomst bieden. Toch hebben veel gemeenten voor de praktische uitvoering behoefte aan tips en praktijkvoorbeelden.

Tekst: Veerle Hessels

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanwijzen van stemlokalen en werken al jaren actief aan een betere toegankelijkheid van het verkiezingsproces. Net zoals de gemeenten streeft ook het kabinet naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen – ongeacht zijn talenten en beperkingen. Dit was een van de redenen voor de wijziging van de kieswet, nadat de Tweede kamer in 2016 het amendement op de Uitvoeringswet van het VN-verdrag handicap aanvaardde. Per 1 januari 2019 trad deze wetwijziging in werking. Uitgangspunt is dat kiezers met een beperking niet slechts in een deel van de stemlokalen terecht kunnen, maar overal en in dezelfde mate als kiezers zonder beperking.

Om te kunnen bepalen wanneer een stembureau toegankelijk is, heeft het ministerie de checklist 'toegankelijkheidscriteria stemlokalen' opgesteld. Volgens deze checklist is een stemlokaal voldoende toegankelijk als het aan de criteria van bereikbaarheid, betreedbaarheid, bruikbaarheid en de communicatie daarover voldoet. Eerder dit jaar heeft de NVVB in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bij gemeenten geïnventariseerd hoe de checklist werd ervaren. Hieruit kwam voornamelijk de strenge en rigide inslag naar voren. Soms zijn er voor een bepaalde eis uit de checklist namelijk goede soortgelijke alternatieven

die geen afbreuk doen aan de toegankelijkheid. Na enkele wijzigingen biedt de checklist nu meer mogelijkheden voor maatwerk en geeft de lijst tips voor hoe gemeenten aan de eisen kunnen voldoen.

Toch blijft het streven van de Tweede Kamer om te groeien naar 100% toegankelijkheid van de stemlokalen logischerwijs vragen oproepen. Wat nu als de beoogde 100% niet wordt gehaald? Door de toegevoegde bepaling 'pas toe of leg uit' kunnen burgemeesters en wethouders aan de gemeenteraad uitleggen waarom dit niet is gelukt en zo het gesprek aangaan over de (on)mogelijkheden om daadwerkelijk alle stemlokalen toegankelijk te maken voor kiezers met een lichamelijke beperking. Ook zijn er uitzonderingen, zoals stemlokalen in monumentale panden, in drukke winkelstraten of op ludieke locaties. Het college van B en W informeert de gemeenteraad dan over dergelijke uitzonderingen.

In dit artikel vertellen drie gemeenten hoe zij omgaan met de checklist toegankelijkheid en hoe ze zich voorbereiden op de eerstvolgende verkiezingen. Het keuringsteam van Ongehinderd geeft een toelichting op hun toetsingswerk en op het belang van bewustwording. Zo kunnen we van elkaar leren!

Gemeente Groningen: toegankelijkheid eerder norm dan uitzondering

Tekst: Tim Schuurman en Salomon Varwijk

De gemeente Groningen ontwikkelde eind 2017 een actieplan waarin staat hoe we de stad de komende jaren toegankelijker kunnen maken. Dit heeft concrete aanpassingen in de openbare ruimte tot gevolg, met geleidelijnen voor slechtzienden, bredere trottoirs en veel aandacht voor fietsparkeren. Omdat het thema toegankelijkheid binnen onze gemeente breed wordt gedragen, hebben we dit bij het project verkiezingen direct grondig opgepakt.

VOORCONTROLE BIJ ALLE 154 STEMLOKALEN

In november 2018 hadden wij vanwege een gemeentelijke herindeling het (on)geluk van verlate gemeenteraadsverkiezingen. Dit moment hebben we gebruikt om de stemlocaties nogmaals te toetsen op hun toegankelijkheid. We kozen voor een zeer praktische aanpak door alle 154 stemlokalen te bezoeken, zowel voorafgaand als tijdens de verkiezingsdag, en toetsten deze aan de hand van de checklist. Deze voorcontrole deden wij deels in samenwerking met ervaringsdeskundigen van de Werkgroep Toegankelijk Groningen. Bij het invullen liepen we tegen diverse beperkingen in toegankelijkheid aan. Dit betrof vooral iets te hoge drempels en moeilijk te openen buitendeuren. Voor de bekende niet-toegankelijke stemlocaties keken we bovendien naar alternatieve locaties binnen de gemeente Groningen die wél aan de vereiste criteria voldeden. Ook hadden we een doofvriendelijk stembureau ingericht waar twee tolken actief waren.

DE PRAKTISCHE UITVOERING

Bij het nalopen van de stemlocaties konden we veel gebreken direct oplossen met zogeheten 'drempelhulpen' of 'assistentiedebellen'. Tijdens verkiezingsdagen werkt Groningen met een 'vliegende brigade' bij wie stembureauvoorzitters bij opening en gedurende de dag kunnen aangeven of er behoefte is aan extra voorzieningen voor de toegankelijkheid. Er zijn extra hulpmiddelen voorradig om in te spelen op de actuele situatie. Met de nu geldende checklist is er meer maatwerk mogelijk en is er ruimte voor alternatieve oplossingen. Daarnaast hebben we laten vaststellen dat locaties met een eigen permanente hellingbaan

geacht worden voor rolstoelers toegankelijk te zijn. Ook al voldoen ze niet altijd aan de eisen in de checklist; ze blijken aan de hand van het dagelijks gebruik in de praktijk toch voldoende te zijn. Bij het zoeken naar verbeteringen vindt afstemming plaats met lokale belangengroeperingen van mindervaliden.

AANJAGERS TOEGANKELIJKHEID

Of wij daadwerkelijk koploper zijn, is maar de vraag. Gemeente Groningen is in ieder geval goed op weg en heeft dankzij de herindelingsverkiezingen een voorsprong kunnen nemen. Wel zijn we waarschijnlijk uniek met de aanstelling van twee ambtenaren als 'aanjagers toegankelijkheid', sinds begin 2018. Zij zijn intern en extern het aanspreekpunt op het onderwerp toegankelijkheid, voor zowel het sociale als het fysieke domein. Deze aanjagers hebben tot doel de toegankelijkheid van de stad met oog voor alle beperkingen te bevorderen en te borgen. Binnen de gemeentelijke organisatie dragen zij zorg voor de urgentie op alle thema's die te maken kunnen hebben met toegankelijkheid. Uiteindelijk willen we een stad zijn waar toegankelijkheid de norm is en niet langer een uitzondering.

BLIJVEN STREVEN

Helemaal klaar zijn we als gemeente natuurlijk nooit. Het streven naar 100% toegankelijkheid van alle stemlokalen is immers een continu proces. Maar we doen ons uiterste best om ook van de komende verkiezing weer een succes te maken. We kijken kritisch naar de uitkomsten van de checklist en zijn heel blij met de resultaten van de pilot 'centraal tellen' bij onze laatste verkiezing. Bij de komende verkiezingen hopen we deze twee ontwikkelingen nog verder te perfectioneren.

Gemeente Den Haag: toegankelijkheid controleren met de app Appaccessibility

Tekst: Eva de Hoog

De gemeente Den Haag vindt het belangrijk dat iedere inwoner van Den Haag zijn of haar stem kan uitbrengen. Daarom werken we al jaren continu aan de verbetering van de toegankelijkheid van de Haagse verkiezingen. We doen dit in nauwe samenwerking met Voorall, de Haagse belangenvereniging voor Hagenaars met een beperking.

UITGEBREIDE CHECKLIST

Per 1 januari 2019 moeten alle stemlokalen toegankelijk zijn voor kiezers met een lichamelijke beperking. Om te zorgen dat iedere kiezer met een lichamelijke beperking terecht kan op een stembureau dat het best aansluit bij zijn of haar beperking, heeft de gemeente Den Haag een uitgebreide checklist opgesteld. In deze lijst benoemen we zaken zoals de rolstoeltoegankelijkheid van een stembureau, de aanwezigheid van een invalidetoilet, een goede bereikbaarheid van het stembureau met het openbaar vervoer en de aanwezigheid van een invalideparkeerplaats. Een ander belangrijk punt op de lijst is dat ook kiezers met een auditieve en/of visuele beperking zelfstandig hun stem moeten kunnen uitbrengen. Is er bijvoorbeeld veel storend geluid op een stembureau, dan geven we aan dat dit stembureau niet toegankelijk is voor mensen met een auditieve beperking.

DE APP APPACCESSIBILITY

Op basis van deze checklist controleren we de toegankelijkheid van alle stembureaus. Om gemakkelijk en snel na te gaan welke stembureaus aan de eisen van de checklist voldoen, hebben we de app Accessibility ontwikkeld. De gemeente Den Haag heeft deze zelf laten bouwen en is intellectueel eigenaar van deze app. Aan de hand van de app wordt de Haagse checklist toegepast bij het schouwen van de stembureau locaties. Appaccessibility maakt het mogelijk om tijdens de schouw van een stembureau direct de constateringen op het stembureau te registreren. Hieruit volgt de geschiktheid van het stembureau in verschillende categorieën. Dankzij de app kunnen we duidelijk naar de kiezer communiceren welk stembureau het best aansluit op zijn of haar voorkeuren.

STEMMEN VOOR BLINDEN EN SLECHTZIENDEN

Ook tijdens de provinciale staten- en waterschapsverkiezingen kunnen blinden en slechtziende kiezers op acht stembureaus in Den Haag zelfstandig hun stem uitbrengen. Op deze locaties zijn verschillende faciliteiten aanwezig om de toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden te garanderen. Zo zullen er tactiele geleidelijnen op de vloer worden aangebracht, waardoor zij zonder problemen de weg kunnen vinden naar de stembureauleden en het stemhokje. Dit stemhokje wordt ingericht met een soundbox en een stemmal. Vanuit de soundbox leest een stem de verschillende partijen en kandidaten voor. Ook geeft de soundbox instructies over hoe het stembiljet kan worden ingevuld met behulp van de mal. De stemmal is een kunststof omhulsel dat om het stembiljet heen zit. De gaatjes in de mal helpen blinden en slechtziende kiezers om het juiste bolletje op het stembiljet in te kleuren.

Gemeente Breda: volop aandacht voor toegankelijkheid

Tekst: Eric Goossens

Dat Breda er veel waarde aan hecht om een inclusieve samenleving te zijn, is duidelijk. Onlangs won onze gemeente de Access City Award; de Europese prijs voor de stad die de meeste aandacht heeft voor een toegankelijke samenleving.

VERVOLGAGENDA TOEGANKELIJKHEID

Op dit moment werkt de gemeente aan de opzet van de Bredase Vervolgagenda Toegankelijkheid. Wij doen dit vanuit een breder gezelschap van Bredase inwoners met beperkingen – fysiek, verstandelijk, zintuiglijk, psychisch en laaggeletterden – en samen met ondersteuners vanuit diverse organisaties. Een van de thema's in de vervolgagenda wordt waarschijnlijk de toegankelijkheid van de stembureaus en de communicatie rondom verkiezingen. De Bredase Vervolgagenda Toegankelijkheid is echter nog niet gereed, en biedt daarom geen uitkomst voor de komende verkiezingen. Hoe gaat Breda hierin maart dan wel mee om?

TERUGHOUDENDE COMMUNICATIE

In de afgelopen jaren communiceerde Breda dat alle stemlokalen toegankelijk zijn. Deze toegankelijkheid had voornamelijk betrekking op kiezers in een rolstoel. Uit de reactie van deze kiezers bleek telkens dat zij er heel tevreden over zijn. Regelmatig hebben we het Bredase Gehandicaptenplatform Breda (nu Breda Gelijk) gevraagd om een oordeel te geven over de toegankelijkheid. Hun bevindingen namen we steeds mee bij het verder toegankelijk maken. Het zou dus vreemd zijn en slecht uit te leggen als we bij de komende verkiezingen moeten vertellen dat een deel van de stembureaus niet als toegankelijk mag worden aangemerkt. Op de stempas of op een bijlage bij de stempas moeten wij de toegankelijkheid aangeven. Vaak wordt een afbeelding van een rolstoel gebruikt om in zijn algemeenheid aan te duiden dat een locatie toegankelijk is. Maar omdat een rolstoeltoegankelijk stembureau niet automatisch ook goed toegankelijk is voor bijvoorbeeld kiezers met een beperkt gezichtsvermogen, kan de afbeelding van een rolstoel voor de toegankelijkheid van stemlokalen verwarrend zijn. Wij overwegen dus om bij de komende verkiezingen terughoudend te zijn met onze communicatie rondom de toegankelijkheid. Uiteraard gaan we ondertussen door met de verdere verbeteringen.

WAT DOET BREDA WÉL?

Zoals we al vele jaren doen, brengen we bij de stemlokalen de nodige tijdelijke voorzieningen aan, zoals opritten en deurbellen. Ook zetten we de stemtaxi in voor mensen die moeilijk zelf naar het stemlokaal kunnen. Zij worden thuis opgehaald, naar het door de kiezer zelf bepaalde stembureau gebracht en na het uitbrengen van de stem weer thuisgebracht. Uiteraard zorgen we ervoor dat elk stembureau goed vindbaar is door voldoende verwijsborden en aanwijzingen te plaatsen. Onlangs hebben we het overzicht van de stemlokalen voor de komende verkiezingen vastgesteld. In februari wordt er een schouw uitgevoerd bij deze stemlokalen en eind februari ontvangen we het rapport met bevindingen. De kleine en eenvoudige aanpassingen gaan we nog proberen te realiseren. Met betrekking tot de andere bevindingen moeten we kijken of en zo ja hoe we daarmee op korte termijn kunnen omgaan. Veel stemlokalen zijn geen eigendom van de gemeente. De vraag is dan ook wie de eventueel noodzakelijke aanpassingen gaat betalen.

Keuringsteam Ongehinderd: stapsgewijs naar toegankelijk stemmen voor iedereen

Tekst: Lianne Nijmeijer

Sinds de vernieuwde wetgeving over de toegankelijkheid van stembureaus merken we bij Ongehinderd dat gemeenten hier serieus mee bezig zijn. Na de informatiebijeenkomst over de gewijzigde toegankelijkheidscriteria in oktober 2018 zijn ze zich meer bewust van wat er allemaal bij komt kijken om een stembureau toegankelijk te maken.

OOK COMPLEXE AANDACHTSPUNTEN

Veel aandachtspunten op de checklist van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) zijn logisch, maar er staan ook complexere punten op de lijst. Mischa van Damme, keurmeester en ergotherapeut bij Ongehinderd, licht toe: "Een te hoge drempel, geen leuning bij een hellingbaan of een zware deur zijn voor de hand liggende zaken die problemen opleveren voor mensen die bijvoorbeeld in een rolstoel zitten of slecht ter been zijn. Maar hoe meet je op een juiste manier de weerstand van een deur? Heeft iemand in een scootmobiel genoeg ruimte om die haakse bocht te maken? En wat als een lift net niet voldoet aan de benodigde

maatvoering? Het is niet altijd zo eenvoudig als het lijkt om aan de criteria op de checklist te voldoen. Bovendien heeft de juiste interpretatie van de criteria veel impact op de kosten voor eventuele aanpassingen en natuurlijk op de toegankelijkheid van het stembureau."

GETRAINDE KEURMEESTERS

Ongehinderd zet zich in voor een toegankelijker Nederland. Met behulp van een app en een website geeft de organisatie mensen met een lichamelijke beperking inzicht in de toegankelijkheid van publieke locaties. Een keuringsteam toetst locaties in opdracht van gemeenten en bedrijven. Mischa en de andere keurmeesters van Ongehinderd hebben een training gehad om te toetsen op de toegankelijkheidscriteria van het BZK. Die toegankelijkheid gaat verder dan alleen opletten of er geen drempels en trappen zijn. Mischa: "Alle keurmeesters maken gebruik van een speciale applicatie en diverse meetinstrumenten. Gewapend met een hellingshoekmeter, een trekkrachtmeter, een lasermeter en nog meer hulpmiddelen gaan we op pad." Nadat alles is opgemeten, worden de positieve punten ontsloten in de Ongehinderd-app en op de website. Hier zien de kiezers precies waar ze zonder problemen kunnen stemmen en waar ze bijvoorbeeld kunnen parkeren. De verbeterpunten bundelen we in een adviesrapportage, zodat de gemeente weet welke aanpassingen er op basis van de criteria gedaan moeten worden.

BEWUSTWORDING

Gerard de Nooij is directeur van Ongehinderd en zelf rolstoelgebruiker door een verkeersongeval in 2005. Hem valt op dat er in het hele verkiezingstraject nog weinig aandacht is voor het 'waarom'. "Meer bewustwording zou enorm helpen bij het proces om stemmen toegankelijk te maken voor iedereen", benadrukt hij. Deze bewustwording is daarom een van de pijlers van Ongehinderd. Dit komt terug in zowel de rapportages die de keurmeesters opstellen als de scan die gemeenten zelf kunnen gebruiken. Gerard: "We werken tenslotte allemaal aan een mooi doel: het wegnemen van (letterlijke) drempels. Zodat iedereen ongehinderd een stem kan uitbrengen, beperking of geen beperking."

"Ondermijning vraagt om extra alertheid en bewustwording"

Arbeidsuitbuiting, illegale prostitutie, schijnhuwelijken: de specialisten Burgerzaken en medewerkers RNI stuiten bij hun werkzaamheden in toenemende mate op signalen van criminele praktijken. Zo ook in Nijmegen, vertelt Willie Liebers, die naast zijn functie als specialist Burgerzaken in deze gemeente ondermijning als extra aandachtsgebied heeft: "Ondermijning vraagt om extra alertheid en bewustwording."

Tekst: Monique de Vries

Bij ondermijning raken de bovenwereld en de onderwereld (georganiseerde criminaliteit) met elkaar vervlochten. Denk aan het witwassen van crimineel geld, intimidatie van burgers door criminelen om zich in te laten met wietteelt, of het inkopen van criminelen bij legale bedrijven. Dergelijke praktijken kunnen de samenleving ontwrichten en het gevoel van leefbaarheid en veiligheid aantasten. Het tijdig signaleren van ondermijnende activiteiten is derhalve essentieel. Willie: "Alle klanten die zich bij onze loketten melden, komen in de stad terecht. Wij vormen als het ware de poort en zijn hun enige aanspreekpunt. Kwaadwillenden verdwijnen daarna vaak en niemand weet dan nog waar ze uithangen."

De specialisten Burgerzaken en het RNI-loket in Nijmegen hebben al diverse ondermijningszaken ontdekt. "Zo kwam er elke twee maanden een man met meerdere Oost-Europese vrouwen bij ons langs voor een inschrijving, steeds op een

verblijfadres in Gorinchem. Het onderbuikgevoel dat dit niet pluis was, bleek te kloppen: de begeleider runde een illegale seksinrichting in Gorinchem. Uiteindelijk is hierdoor in Rotterdam een aantal mensen opgepakt door de politie." Een ander voorbeeld: bij het RNI-loket komen veel mensen via 'uitzendbureaus'. Bij nader onderzoek van zo'n bureau bleek er van alles mis te zijn. Er was sprake van uitbuiting – de werknemers werden in veel te dure huizen gehuisvest – en ook van diverse vergunningen klopte niets."

Diverse aspecten bemoeilijken echter het signaleren. De grote workload is er één van. "Jaarlijks melden zich bij ons RNI-loket ruim 12.000 klanten voor een Registratie Niet-Ingezetene en bij de specialisten Burgerzaken nog eens ruim 10.000", aldus Willie. "Alleen al vanwege deze aantallen is het lastig signaleren. Bovendien gebruiken kwaadwillenden adequate afschermingstactieken. Zo kan het verkrijgen van een BSN of het

ingeschreven staan in de BRP een afschermingstactiek vormen om de schijn van legitieme en naar 'westerse' maatstaven vrijelijk uitgevoerde werkzaamheden hoog te houden. Echter, het loont de moeite om alert te zijn: zelfs als maar een klein percentage van de klant-contacten wordt misbruikt, ontstaan er in de stad en regio al forse problemen."

EYEOPENER

Een presentatie over ondermijning door politieonderzoeker en criminoloog Edward van der Torre, vorig jaar april, was een eyeopener voor de Publiekszaken-medewerkers van de gemeente Nijmegen. Van der Torre is zelfstandig onderzoeker bij bureau LokaleZaken in Rotterdam en lector aan de Politieacademie. Willie: "Er liep al een project Ondermijning bij de gemeente Nijmegen bij vier afdelingen, waaronder Publiekszaken, maar sinds die presentatie ontdekken we van alles: van schijnerkenningen en schijnhuwelijken tot arbeidsuitbuiting en illegale prostitutie."

In het tweede halfjaar van 2018 heeft een wetenschapper van bureau LokaleZaken onderzoek gedaan bij Publiekszaken. De onderzoeker keek gedurende vier weken diverse dagen mee over de schouders van de professionals bij Burgerzaken om antwoorden te vinden op de vraag: welke gedragingen en omstandigheden zijn voldoende grondslag voor professionele intuïtie dat er iets niet in orde is? Ook heeft hij casussen geïnventariseerd, deels door observatie, maar ook in gesprekken over recente signalen. Eveneens op verzoek van Publiekszaken is ook gekeken naar de vraag: Wat zijn slimme vragen die medewerkers kunnen stellen? Wat zijn signalen van misstanden?

"Verder zijn we een dag langs geweest bij Sandra Pitlo van de afdeling Veiligheid", vertelt Willie. "Sandra is data-analist bij de politie en maakt deel uit van het Meldpunt Ondermijning voor Nijmegen en omgeving, dat onlangs in het leven is geroepen. Hier kunnen we al onze meldingen over vermeende ondermijning kwijt. Zij onderzoekt signaleringen en kan veel breder kijken dan wij. Daarnaast zijn we met een club kenners van o.a. Sociale Zaken, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, het Openbaar Ministerie, het Meldpunt Vrouwenhandel en de RvIG de discussie aangegaan: wat kunnen wij doen tegen ondermijning? En wat kunnen wij voor elkaar betekenen? Hoe beter de onderlinge samenwerking, hoe groter de resultaten."

AANBEVELINGEN

De rapportage naar aanleiding van het onderzoek door LokaleZaken en de bijeenkomst met kenners bevat tal van

aanbevelingen voor een gedegen aanpak van ondermijning bij Publiekszaken. Zoals: investeer in technische hulpmiddelen, zorg voor een professionele organisatie met professionele mensen en organiseer training en opleidingen. Maar ook: realiseer een goed samenwerkingsverband met de noodzakelijke partijen. Nijmegen pakt die handschoen op: "We hebben bijvoorbeeld de AVIM (vreemdelingenpolitie) een dag bij ons RNI-loket mee laten kijken. Dit leverde nuttige informatie en handvatten voor onze medewerkers op om nog professioneler te kunnen handelen. Ook werden er tips aangereikt om handige en tactische vragen te stellen."

Een andere aanbeveling die in de praktijk is gebracht betreft het opleiden van de Nijmeegse RNI-medewerkers en specialisten Burgerzaken, zodat zij zelfstandig identiteitsbewijzen en -documenten kunnen controleren. Zij hebben inmiddels het certificaat Documentherkenning en Identiteitsvaststelling behaald. Willie: "Binnenkort volgt er ook nog een training door iemand die gespecialiseerd is in prostitutie. En onlangs hebben we de Stichting Fair Work in huis gehad, gericht op misbruik van vrouwen. We timmeren dus hard aan de weg."

Nijmegen blijft de ondermijningsproblematiek aanpakken. "We streven ernaar om de kennis en alertheid op dit terrein te verbeteren en de kans dat signalen over ondermijning worden opgepakt, te vergroten." Helaas is dit geen overbodige luxe, merkt Willie tijdens de landelijke overleggen RNI: "Ik hoor steeds meer signalen dat de problematiek in meerdere gemeenten speelt. Gelukkig zijn er steeds meer bijeenkomsten die hun licht over ondermijning laten schijnen – binnenkort bijvoorbeeld in Ede – en komen er steeds meer handige tools."

De eerste resultaten in Nijmegen zijn veelbelovend. "We ontdekken van alles en zijn een echte aanjager gebleken in het oprollen van criminele activiteiten, zoals wel blijkt uit de arrestatie van een criminele organisatie in Rotterdam. Echter, het signaleren van ondermijning is best wennen voor Publiekszaken. Wij zijn vooral dienstverlenend en klantvriendelijk ingesteld, en nu is daar een nieuwe dimensie bij gekomen."

MEER WETEN OVER ONDERMIJNING EN SIGNALERING DAARVAN? KIJK DAN EENS OP:

- <https://vng.nl/raadgevers/veiligheid/ondermijning>
- www.meldenvermoeden.nl

KleurRijk Burgerzaken

Onze vereniging bruist, en daar zijn we trots op. We hebben de afgelopen 25 jaar veel bereikt en onze missie blijft als een huis staan: gemeenten ondersteunen, zodat zij elke inwoner in Nederland een uitstekende dienstverlening kunnen bieden. De enorme diversiteit bij gemeenten, maar ook in Nederland, maakt ons vak zo kleurrijk en dat verbindt ons als vereniging.

We zijn inmiddels aangekomen in KleurRijk Burgerzaken! We nodigen bestuurders, managers, teamleiders en medewerkers uit met ons op reis te gaan naar een wereld 25 jaar terug en 25 jaar vooruit: laat je informeren en inspireren en vier ons 25-jarig bestaan mee!

SAVE THE DATE KleurRijk Burgerzaken

NVVB CONGRES 2019

17 & 18 april
NH Leeuwenhorst
Noordwijkerhout

Beursvloer bijna vol!

De beursvloer trekt veel standhouders! Heeft jouw organisatie al een plaats gereserveerd? Daarmee geef je tijdens ons congres je organisatie een gezicht en kom je eenvoudig in contact met onze leden. Meer informatie vind je op www.nvnb.nl

"Het netwerk **nog intensiever** gaan gebruiken"

In 2012 was het nieuws, de oprichting van de eerste Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) in Oost-Nederland. Nu is er een WTI in elke politieregio. Daar is de NVVB, die drie jaar voorzitter was van de landelijk WTI, trots op. Vanaf 2019 neemt de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) het voorzittersstokje over. Met veel enthousiasme! Hoe staat het WTI-netwerk er voor? En waar willen we heen de komende jaren? In gesprek met John de Ruiter secretaris NVVB, Marc Winsemius en Michel Savelkoul, beiden RvIG.

Tekst: Carla van den Bergen

Foto: Sjors Massar

Meer kennis naar buiten brengen die besloten ligt in de verschillende WTI's. Verdieping zoeken, elkaar informeren en scherp houden. Kennis blijven updaten, want de wereld van de identiteitsfraude is steeds in beweging. Niet alleen focussen op documenten; het werktein verbreden naar digitale identiteitsfraude. Michel Savelkoul en Marc Winsemius, beiden relatiebeheerder gespecialiseerd in adres- en identiteitsfraude, gespecialiseerd in adres- en identiteitsfraude, aarzelen geen moment als hun gevraagd wordt waar RvIG naartoe wil met de WTI's de komende jaren. "Dit is een netwerk met zo veel potentie! Laten we het intensiever gaan gebruiken. Nog meer samenwerken."

ONDERLINGE AFSTEMMING NODIG

Maar we lopen op de zaken vooruit. Wat is vooraf gegaan aan dit moment waarop RvIG het voorzitterschap van de NVVB overneemt? In 2012 paktten in Oost-Nederland de gemeenten Zwolle en Enschede de handschoen op tegen identiteitsfraude. Dat was nodig. Vooral onderlinge afstemming was gewenst, met ketenpartners zoals Politie, Koninklijke Marechaussee, Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en het Openbaar Ministerie (OM). En met andere gemeenten, want zij hanteerden bijvoorbeeld niet allemaal dezelfde werkwijze. Werd iemand bij de ene gemeente geweigerd, dan ging hij naar een andere waar het soms wél lukte om zich bijvoorbeeld met een vervalst brondocument in te schrijven in de BRP.

DE EERSTE WTI

Zwolle en Enschede formeerden de eerste Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude. Daarin brachten zij gemeenten in de regio en ketenpartners bij elkaar om afspraken te maken. Denk bij ketenpartners, behalve aan de al genoemde, ook aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), RvIG, Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) en de Justitiële Informatiedienst (JustiD). John de Ruiter was erbij vanaf het eerste begin. "Een mooi voorbeeld van samenwerken en samen organiseren. De NVVB ondersteunde het initiatief, samen met het ministerie van BZK, van harte. We sloegen de trom om andere regio's te laten aansluiten, organiseerden bijeenkomsten om ze te overtuigen van het nut en de noodzaak ervan. We hadden een verbindende rol."

EEN WTI IN ELKE POLITIEREGIO

In 2016 begon de NVVB een landelijk WTI-overleg, waarin de voorzitters van de regionale WTI's samen met de ketenpartners om tafel zaten. John de Ruiter: "Ons doel was in elke politieregio een WTI actief te hebben. En dat doel hebben we bereikt! Behalve dat, wilden we komen tot uniforme werkprocessen en afspraken. Ook daarmee zijn we al een eind op weg, maar die taak is nog niet afgerond."

KRUISBESTUIVING

Nu het WTI-netwerk zo veelomvattend is geworden, is het tijd het voorzittersstokje over te dragen. De Ruiter: "Wij zijn vanuit de gemeenten gestart, we hebben de WTI-structuur opgezet. Nu moet de inhoud geborgd en doorontwikkeld worden. Daarnaast leeft al enkele jaren de wens om een systeem te ontwikkelen dat gemeenten en ketenpartners de mogelijkheid geeft signalen, trends en andere zaken op een veilige manier met elkaar te delen. RvIG is in onze ogen de aangewezen partner om dat te doen." Michel Savelkoul is het daar helemaal mee eens. "Heel graag willen wij voorzitter van het WTI-netwerk zijn. Alleen al vanwege de mogelijke kruisbestuiving met netwerken op ons eigen werktein. De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit bijvoorbeeld behandelt adresfraude; in de praktijk zit een dikke overlap met identiteitsfraude. Daar kunnen we profijt van hebben: de kennis uit die netwerken combineren. En bijvoorbeeld ook een product als Registratie Niet Ingezetenen, en het Centraal Meldpunt Identiteitsfraude sluiten hierbij goed aan. De wisselwerking met het WTI-netwerk is meer dan logisch. Zo brengen we vergelijkbare zaken op één plaats bij elkaar om die in alle relevante samenwerkingsverbanden te delen."

SATELLIETGEMEENTEN

De NVVB heeft haar doel voor het grootste deel bereikt. Zijn er wensen open blijven staan? De Ruiter: "Vanuit het project Naar Betrouwbare Persoonsgegevens kwam het idee om per politieregio vier of vijf gemeenten in een regio als satellietgemeenten te bestempelen. Zij bedienen de gemeenten eromheen, zodat er straks nog maar enkele centra zouden zijn waar persoonsdocumenten in de tweede lijn worden beoordeeld. Regio Rijnmond, Noord-Holland en Groningen werken bijvoorbeeld zo. Dat zou een goede structuur zijn voor heel Nederland."

PROTOCOLLEN

De Ruiter: "Verder zouden we graag met protocollen werken. Uniforme afspraken voor als je bijvoorbeeld aan de balie een 'heterdaad' hebt. Daarbij zou dan ook goed opgenomen kunnen worden dat de politie structureel naar de gemeente terugkoppelt als zij er aan te pas is gekomen en onderzoek heeft gedaan. We horen overigens nu in onze overleggen dat dit al veel vaker gebeurt dan voorheen. Een mooi resultaat! Dit zijn onderwerpen om verder uit te werken. En daar doet de NVVB natuurlijk nog steeds aan mee, want we blijven deelnemer aan het WTI-overleg."

ONLINE DIALOOG

Nu de lijnen voor de WTI's zijn uitgezet staat RvIG in de startblokken om de WTI's verder te brengen. Marc Winsemius:

"Allereerst hebben we in gesprekken met de voorzitters van de regionale WTI's gepeild waaraan behoefte is in hun regio. Daarin hebben we het bijvoorbeeld gehad over de interpretatie van 'identiteitsfraude'. Die wordt door alle gemeenten anders en doorgaans breder opgevat dan puur ID-fraude aan de balie. Het bestuurlijk draagvlak, niet overal georganiseerd, kwam aan de orde. Het feit dat gemeenten doorgaans geen cijfers bijhouden over identiteitsfraude. En de wens kennisuitwisseling tussen gemeenten en ketenpartners beter te organiseren. In een online dialoog hebben we mensen van gemeenten en ketenpartners gevraagd of deze onderwerpen op bredere schaal leven. We kregen een mooie respons van rond de 260 deelnemers, die ook 'meer bewustwording' benadrukten, en bijvoorbeeld aangaven trainingen te willen volgen."

TRAININGEN

John de Ruiter haakt daarbij aan. "Medewerkers willen graag geschoold worden op dit gebied. Dat merken wij in onze modules ID-fraude, die we aanbieden bij de PublieksAcademie. In die trainingen, ontwikkeld met Politie, IND en Koninklijke Marechaussee, behandelen we onder meer de beoordeling van brondocumenten. Deelnemers zeggen na afloop wel: 'Nu ik weet wat ik hier heb geleerd, vraag ik me af hoeveel vervalsingen ik gemist heb.' De volgende keren gaan ze met meer inzicht en zelfverzekerder te werk. Ik zou ervoor pleiten dat alle medewerkers die paspoorten, rijbewijzen en identiteitskaarten uitgeven en beoordelen, en medewerkers die inschrijvingen doen in de BRP, specifiek zijn opgeleid, gecertificeerd."

VOORTDUREND UPDATEN

Michel Savelkoul zet het in een nog breder perspectief. "Wij hebben de ambitie om te verbreden. Documenten op echtheid beoordelen, maar bijvoorbeeld ook: hoe werken fraudeurs, hoe kun je ze herkennen? In gedragingen kun je bijvoorbeeld al veel zien. In het WTI-netwerk is daarover ongetwijfeld kennis voorhanden. Nieuwe informatie ook. Want je moet voortdurend updaten. De wereld van identiteitsfraude is dynamisch. Hoe krijgen we die informatie los en hoe krijgen we die 'rondgepompt': laten we daarmee beginnen. Als ketenpartners bijvoorbeeld in hun eigen systemen trends en ontwikkelingen zien en die info snel doorgeven, zou dat al een mooie stap zijn. Hoe gebruiken we het netwerk intensiever, kortom."

OOK DIGITALE IDENTITEITSFRAUDE

Verbreden, ook in andere zin. Savelkoul: "Als je je alleen richt op documenten mis je een groeiend deel van het verhaal. Denk ook aan digitale identiteitsfraude. Ik wil bijvoorbeeld

graag intensiever met collega's van DigiD om de tafel. Zij hebben een heel fraudeteam aan het werk waar we veel kennis kunnen opdoen. En vervolgens geven we die kennis aan elkaar door. Stap voor stap het netwerk van de WTI's versterken."

'DEN HAAG' DICHTERBIJ

Een krachtige WTI: in een regio moet de WTI dé plaats zijn waar je je vragen en bevindingen rondom identiteitsfraude neerlegt. Marc Winsemius: "Zorg dat je vragen kanaliseert, zodat ze niet op verschillende plaatsen terecht komen en een eigen leven gaan leiden. Wij kunnen die weg aangeven. Ook binnen departementen. RvIG kan de WTI ook dichterbij de Haagse beleidswereld brengen, zodat er niet verschillende projecten over hetzelfde onderwerp naast elkaar gaan lopen bijvoorbeeld. Dat kan onze toegevoegde waarde zijn."

NOG GEEN REGISTRATIE

Over toegevoegde waarde gesproken. Is door het bestaan van de WTI's het aantal fraudegevallen teruggelopen? John de Ruiter: "Dat is nog niet in kaart te brengen. We hebben geen aantallen, want er is geen registratie. Als bijvoorbeeld over een document contact is geweest met de politie en het papier tóch echt bleek te zijn, gebeurt daar nu niets mee. Het zou mooi zijn als dat ergens geregistreerd werd."

TURVEN

Dat is precies waarmee RvIG aan de slag wil gaan. Savelkoul: "Wil je weten waarop je moet letten, wat de trends zijn, dan zullen we gewoon moeten gaan turven: gaan bijhouden wat er gebeurt, data verzamelen. Zodat je daar een analyse op kunt loslaten. Je kunt dan je resultaten zien, én je successen tonen; wat dan ook weer helpt om bestuurders te overtuigen. Dat turven moet natuurlijk niet al te moeilijk zijn, met behulp van een makkelijke app bijvoorbeeld. Je geeft je data door en krijgt daarna natuurlijk ook uitkomsten terug. Want we doen het samen."

BESTUURDERS BETREKKEN

Savelkoul benadrukt dat RvIG de WTI-structuren wil versterken. "Sommige gemeenten hebben convenanten gesloten tussen gemeentebestuur en ketenpartners. Ik weet niet of dat overal nodig is, maar het is wel een goede stok achter de deur; ook om bestuurders te betrekken. Het geeft de mogelijkheid om identiteitsfraude op een hoger, bestuurlijk niveau te brengen. Om het daar te bespreken, het belang te laten inzien van identiteitsfraude en waarom elke gemeente er iets mee zou moeten." En vervolgens: samenwerken. Savelkoul: "Als gemeente alleen ben je een eiland. Je móet samenwerken."

Column

Arre Zuurmond
Gemeentelijke Ombudsman Amsterdam

Samenwonen met de buurvrouw?

Mila, een alleenstaande moeder van twee jonge kinderen, is wanhopig. Een jaar geleden is ze gescheiden en nu is ze ook nog haar baan kwijtgeraakt. Ze vraagt een bijstandsuitkering aan. Dit gaat echter niet zonder slag of stoot.

Na weken wachten meldt de gemeente Mila dat ze een gezamenlijke huishouding voert. Tot haar verbazing blijkt het om haar buurvrouw te gaan, die een eigen appartement heeft op dezelfde verdieping. Als de Sociale Dienst eindelijk bij Mila langsgaat, constateren ze dat Mila toch echt alleen met haar kinderen woont en wordt haar uitkering toegewezen. Maar een volgend probleem dient zich al aan.

Omdat Mila de huur niet alleen kan betalen, vraagt ze huurtoeslag aan. Maar ook de Belastingdienst denkt dat de buurvrouw bij haar inwoont. Mila vraagt aan Burgerzaken of ze geen eigen adres kan krijgen. De gemeente beslist hierop dat dit niet mogelijk is. Mila snapt niet hoe de gemeente dit zomaar kan besluiten zonder de woning te bekijken. De Belastingdienst wil haar wel helpen, maar vraagt allerlei bewijsmiddelen, zoals een verhuurdersverklaring. Die wil haar verhuurder niet verstrekken, omdat hij niet begrijpt waarom de verklaring noodzakelijk is.

Een half jaar later is Mila nog geen steek verder en vraagt ze mij om hulp. Ze heeft al een paar maanden de huur niet meer kunnen betalen en de vordering is overgegaan naar een incassobureau. Ik vraag de gemeente om alsnog met spoed bij haar langs te gaan om te bezien of ze een eigen adres kan krijgen: ze heeft immers een zelfstandige woonruimte. Als dat is gebeurd, krijgt Mila alsnog een eigen adres.

De gemeente legt uit dat Mila en haar buurvrouw dezelfde toegangsdeur hebben als de bedrijfsruimte onder hun

appartementen. Daardoor hadden ze alle drie hetzelfde adres. De Belastingdienst kan nu eindelijk met terugwerkende kracht Mila's toeslagen berekenen. Dit duurt helaas lang, maar gelukkig kunnen we afspraken maken met het incassobureau en wil de Belastingdienst er spoed achter zetten.

"Maar ook de Belastingdienst denkt dat de buurvrouw bij haar inwoont"

Uiteindelijk lukt het Mila (met de hulp van haar vader) om de huur net op tijd te voldoen. De dagvaarding lag namelijk al klaar. Hiermee komt voor Mila een einde aan een stressvol jaar. Dat jaar was echter heel anders gelopen als de Sociale Dienst haar constatering direct had teruggekoppeld aan Burgerzaken en als deze afdeling op haar beurt iets minder formeel naar de situatie had gekeken.

Geen correctieverzoek VOW als geen bezwaar is gemaakt

X, Marokkaan, krijgt door zijn huwelijk recht op verblijf en wordt in juni 2013 ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) van Amstelveen. Het huwelijk gaat niet goed. In augustus 2014 meldt de vrouw dat X niet meer bij haar woont, zijn nieuwe adres is onbekend. De collega's Burgerzaken stellen een onderzoek in.

Tekst: Hans Tomson

De Amstelveense burgerzakencollega's schrijven X tweemaal aan op zijn BRP-adres en vragen informatie op bij de Belastingdienst. X reageert niet en de Belastingdienst weet geen ander adres. Op 30 oktober 2014 schrijft Amstelveen hem uit, met terugwerkende kracht tot de verzending van het voorgenomen besluit, per 1 oktober 2014.

Op 11 december 2014 schrijft X zich opnieuw in, ditmaal in Amsterdam. Op 24 maart 2015 vraagt X, die problemen kreeg met zijn verblijfsvergunning door het VOW-gat, om de Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW) ongedaan te maken. Zijn verhaal: hij was tijdelijk in Marokko om voor zijn zieke moeder te zorgen. Toen hij in november 2014 terugkeerde, bleek pas dat zijn vrouw niet meer met hem wilde samenleven. Hij ging tijdelijk naar vrienden en liet zich later in Amsterdam inschrijven. Zijn advocaat stelt dat het adresonderzoek onzorgvuldig was nu Amstelveen alleen was afgegaan op het 'leugenachtige' verhaal van de vrouw. Bovendien had hij nooit brieven ontvangen, omdat de vrouw die niet had doorgestuurd.

Burgerzaken Amsterdam wijst het verzoek af: X werd op 30 oktober 2014 uitgeschreven na een zorgvuldig adresonderzoek.

Tegen dit besluit had hij geen bezwaarschrift ingediend. Daarom staat de rechtmatigheid hiervan vast en kan de VOW niet worden beoordeeld in een later ingediend correctieverzoek. X gaat in beroep bij de rechtbank Amsterdam. Met succes, want de rechtbank vindt dat het adresonderzoek niet zorgvuldig is uitgevoerd. Daarom moet Amsterdam de VOW alsnog verwijderen van de persoonslijst van X¹

HOGER BEROEP²

Hierop gaat Amsterdam in hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook met succes, want de Afdeling deelt de zienswijze van Amsterdam. De Afdeling stelt eerst vast dat Amstelveen goed had gehandeld door het besluit van 30 oktober naar het BRP-adres te sturen: "...het BRP-adres was voor het college van Amstelveen het laatst bekende adres van X. Gelet daarop dient de verzending van dat besluit naar dat adres te worden aangemerkt als een bekendmaking op een andere geschikte wijze als bedoeld in artikel 3:41, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht³. Met zijn enkele stelling dat hij dat besluit niet heeft ontvangen, heeft X niet aannemelijk gemaakt dat die verzending naar dat adres niet heeft plaatsgevonden, reeds

omdat hij naar eigen zeggen vanaf 14 augustus 2014 niet meer op dat adres heeft verbleven."

Amsterdam had, volgens de uitspraak, het correctieverzoek niet hoeven te behandelen als een bezwaar tegen het VOW-besluit:

"De Afdeling is voorts van oordeel dat het verzoek van 24 maart 2015 niet kan worden aangemerkt als een tegen het besluit van 30 oktober 2014 gemaakt bezwaar, omdat het verzoek, gelet op de daarin gebruikte bewoordingen en de strekking ervan, een verzoek is in de zin van artikel 2.58 van de Wet BRP. Dat het verzoek als zodanig moet worden aangemerkt volgt tevens uit de omstandigheid dat namens X ter zitting van de Afdeling te kennen is gegeven dat ten tijde van belang is gekozen voor een verzoek in plaats van een bezwaarschrift."

VERVOLGENS KOMT DE SLOTCONCLUSIE:

"Het college van Amsterdam heeft zich derhalve terecht op het standpunt gesteld dat het besluit van het college van Amstelveen van 30 oktober 2014 in rechte is komen vast te staan. Gelet daarop was het college van Amsterdam bij de beoordeling van het verzoek er in beginsel toe gehouden van de formele rechtskracht en daarmee van de juistheid van het besluit van het college van Amstelveen van 30 oktober 2014 uit te gaan."

"Dit is een belangrijke uitspraak die gevolgen kan hebben voor onze praktijk"

DE AFDELING LAAT RUIMTE VOOR BIJZONDERE GEVALLEN:

"Daarop kan alleen een uitzondering worden aanvaard indien zich in een zaak bijzondere feiten en omstandigheden voordoen op grond waarvan het evident onredelijk is om van de formele rechtskracht van een besluit uit te gaan."

Maar die waren hier niet aanwezig, dus de VOW blijft staan op de persoonslijst van X.

TOELICHTING

Dit is een belangrijke uitspraak die gevolgen kan hebben voor onze praktijk. Tot nu kreeg een burger die niet tijdig een bezwaarschrift had ingediend tegen een VOW-besluit, het advies om alsnog een correctieverzoek in te dienen. Hiervoor

geldt immers geen wettelijke termijn. Een opstelling die sympathiek is voor de burger, maar ook tijdrovend. Want hoe ver kan een burger teruggaan in de tijd? Wat als iemand komt opdagen met een VOW-gat uit 1995? En ook nog afkomstig is uit een andere gemeente? Zijn daar nog documenten van aanwezig?

"Een opstelling die sympathiek is voor de burger, maar ook tijdrovend"

In het bestuursrecht, dus ook als het gaat om de Wet basisregistratie personen, geldt het 'beginsel van formele rechtskracht'. Heel kort gezegd: als een burger geen gebruikmaakt van de mogelijkheid om tegen een overheidsbesluit bezwaar of beroep in te stellen, geldt dat het besluit rechtmatig is. Dit is de hoofdlijn. Er zijn uitzonderingen mogelijk, maar alleen in heel bijzondere omstandigheden. De Afdeling noemde die ook: "als het evident onredelijk is om van de formele rechtskracht van een besluit uit te gaan."

Voorwaarde bij een VOW-besluit is dus wel dat de bezwaartermijn is verstreken. In beginsel is dit het geval na zes weken na de dag na verzending van het besluit aan de betrokkene. Hier had betrokkene X betoogd dat niet vaststaat dat Amstelveen de brief van 30 oktober had verstuurd. De Afdeling vond de kopie die Amstelveen had overgelegd voldoende, ook al was dit een niet-ondertekend exemplaar. Het argument dat X de brief niet had ontvangen, is onvoldoende om aan te nemen dat brief niet was gestuurd, mede omdat X zelf had gesteld dat hij toen al enige maanden niet meer in de echtelijke woning verbleef.

1. Uitspraak van 9 september 2016. Deze is niet gepubliceerd.

2. Uitspraak van 10 oktober 2018, nr. 201607998/1/A1, www.rechtspraak.nl, ECLI:NL:RVS:2018:3291.

3. De rechter verwees naar een eerdere uitspraak van de Afdeling van 1 februari 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BV2401.

Van links naar rechts: Ingmar, David en Mathijs

Ingmar, Mathijs en David

De ontwikkelingen bij het vak Burgerzaken volgen elkaar snel op, en de toekomst ervan ligt natuurlijk bij de 'jonkies'. Hoe kijken jonge mensen tegen Burgerzaken aan en hoe gaan ze ermee aan de slag? Aan de hand van een aantal vragen wil B&R deze jonge mensen een gezicht geven. In dit nummer geven wij het woord aan maar liefst drie jonge talenten: Ingmar Sluiter, Mathijs Baving en David van de Kerke.

Foto: Anja Hagedoorn

WAT IS JULLIE LEEFTIJD, WAAR WONEN JULLIE EN WAAR WERKEN JULLIE?

Wij zijn Ingmar Sluiter, 23 jaar, Mathijs Baving, 31 jaar, en David van de Kerke, 32 jaar. Ingmar woont in Assen, Mathijs in Groningen en David in IJsselmuiden. Alle drie werken wij voor de gemeente Assen, bij de afdeling Burgerzaken.

HOE LANG WERKEN JULLIE AL BIJ BURGERZAKEN EN HOE ZIJN JULLIE DAAR TERECHTGEKOMEN?

Ingmar: Op mijn twintigste ben ik als stagiair juridisch medewerker begonnen bij de afdeling Burgerzaken van de gemeente Assen. Aansluitend op mijn stage kon ik daar blijven via een uitzendbureau. Na een jaar kreeg ik een vaste aanstelling als allroundmedewerker Burgerzaken. Hieronder vallen nu ook mijn werkzaamheden als ambtenaar van de burgerlijke stand.

Mathijs: Na het afronden van mijn studie Psychologie kwam ik in eerste instantie via een uitzendbureau terecht op de afdeling Burgerzaken, aanvankelijk alleen aan de publieksbalie. Gedurende de tijd kreeg ik steeds meer taken toegewezen, waardoor mijn rol zich telkens verder heeft uitgebreid. Sinds 1 februari van dit jaar ben ik in vaste dienst bij de gemeente en gaat mijn rol zich nog verder toespitsen op de BRP-werkzaamheden.

David: Ik ben eigenlijk al een 'oude rot in het vak'. Via een stage en een baan bij Burgerzaken van de gemeente Zwolle ging ik rond mijn twintigste voor een detachingsbureau werken. Uiteindelijk heb ik een aantal jaren bij de gemeente Arnhem gewerkt. Nu werk ik ruim drie jaar bij de gemeente Assen als coördinator BRP en sinds kort als projectleider verkiezingen. Ook buiten het team van Burgerzaken doe ik weleens projecten.

WAT TREKT JULLIE AAN IN HET VAK?

Hier geven wij graag een gezamenlijk antwoord op. Wij vinden het namelijk alle drie erg uitdagend om met creatieve oplossingen te komen voor vraagstukken die zich bevinden binnen het spanningsveld van verwachtingen van inwoners en strenge wetgeving. Wij proberen zoveel mogelijk te denken in mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden. Waar mogelijk kleuren wij hierbij in het grijze gebied.

David: Ik vind het daarnaast erg interessant om midden in een generatieclash te werken. Regelmatig signaleer ik namelijk een fundamenteel verschil in houding en gedrag tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Het is erg uitdagend om dergelijke verschillen samen te brengen en te stroomlijnen.

Jonkies gezocht

Werken er in jouw gemeente ook veelbelovende jonkies bij Burgerzaken? Dan horen we het graag! Stuur een e-mail naar communicatie@nvvb.nl en wie weet staat jouw collega straks op deze pagina.

WELKE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN ZIEN JULLIE IN HET VAK? WELKE ONTWIKKELINGEN OMARMEN JULLIE? EN TEGENOVER WELKE ONTWIKKELINGEN STAAN JULLIE KRITISCH?

In burgerzakenland wordt te vaak gedacht vanuit wat een inwoner wil, terwijl de inwoner hier zélf invulling en sturing aan moet kunnen geven. Deze denkwijze sluit goed aan bij de verwachtingen van inwoners; zij willen zelf eigenaar zijn van hun gegevens en bepalen hoe zij geholpen moeten worden. Wij spelen hierop in door onze inwoners inspraak te geven. Dit is nu nog kleinschalig opgezet, maar zal naar verwachting alleen maar groter worden.

Ingmar: Het gaat om een verandering in het denkpatroon: als een proces goed loopt, betekent dit niet dat het niet (nog) beter kan. Mathijs: De burger is mondiger geworden. Dit zou moeten reflecteren in inwonergestuurde innovatie. David: In het kader van inwonergestuurde innovatie denk ik wel dat standaardisering van het huidige softwareaanbod leidt tot een spanningsveld. Ik ben erg benieuwd of softwareontwikkelaars de roep om maatwerk kunnen inpassen in hun systemen.

Hoewel wij digitalisering en innovatie omarmen, zien wij wel degelijk nieuwe problemen de kop opsteken. Leidt een groene verhuizing tot meer adresfraude? Lopen wij daarbij mogelijk nu al achter de feiten aan? Zijn wij voldoende toegerust om in een digitale wereld fraude te herkennen en tijdig in te grijpen? Dit zijn allemaal vragen wij waar dagelijks mee worstelen en waar wij het antwoord ook niet op weten. Maar de toekomst zal ons leren of de digitale verandering in burgerzakenland op dit moment op een juiste wijze wordt vormgegeven.

NAAST JULLIE HUIDIGE WERKZAAMHEDEN ZIJN JULLIE ONDER ANDERE BEZIG MET HET ORGANISEREN VAN VERKIEZINGEN. DIT PAKKEN JULLIE OP ALS EEN ECHT PROJECT. KUNNEN JULLIE HIER IETS MEER OVER VERTELLEN?

In de aanloop naar de vorige verkiezingen hebben wij opgemerkt dat de werkdruk onevenredig verdeeld was. Wij hebben er dit jaar voor gekozen om ons projectteam

opnieuw vorm te geven. Allereerst hebben we een projectplan geschreven en vervolgens hebben we teamleden aangewezen. De werkzaamheden en verantwoordelijkheden zijn nu verdeeld. Door deze werkwijze voelt iedereen de verantwoordelijkheid voor zijn of haar toegewezen taken. Ook proberen we zoveel mogelijk in te spelen op innovaties. Zo maken we gebruik van een app op het stembureau, doen we mee aan het experiment centrale stemopneming en leiden wij alle stembureauvoorzitters op via e-learning en een klassikale training die gericht is op het nemen en geven van leiding.

"Wij proberen zoveel mogelijk te denken in mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden"

Daarnaast willen we een zo breed mogelijk doelgroepenbeleid creëren om hiermee de opkomst te stimuleren bij groepen die anders moeilijk de weg naar het stembureau kunnen vinden. Zo organiseren we een speciale avond voor verstandelijk beperkten om hen aan te moedigen te gaan stemmen. Om dit extra te benadrukken, hebben we dit jaar een stembureau geplaatst in een zorgboerderij. Ook willen we jongeren aanspreken die voor het eerst de mogelijkheid hebben om hun stem uit te brengen. Dit doen we door het inzetten van een rijdende bus in co-creatie met de provincie, het schoolbestuur en de projectgroep.

Mathijs: Tot dusverre is mijn ervaring dat de manier waarop wij dit project hebben opgedeeld, mij de vrijheid geeft om te focussen op een specifiek onderdeel van de verkiezingen. Het heeft bovendien geleid tot een gevoel van autonomie om eventuele problemen creatief te kunnen oplossen.

David: Het is geweldig om als projectleider bezig te kunnen zijn met innovatie en vernieuwing. Hier heb ik tijd voor, omdat mijn team goed werk levert. Iedereen gaat ervoor om zo samen een fantastische verkiezing te organiseren.

WAAR DENKEN JULLIE DAT DE AFDELING BURGERZAKEN OVER VIJF JAAR STAAT?

David: Dat ligt erg aan onszelf. Als wij allemaal de transitie naar een andere vorm van dienstverlening kunnen maken, zie ik de

toekomst van Burgerzaken rooskleurig tegemoet. Ik zie dan voor me dat wij controlerend en meer dienstverlenend worden. Blijven wij nu echter achter met deze transitie, dan zullen er vormen van dienstverlening verdwijnen. Ik denk daarbij met name aan onze core business: reisdocumenten en rijbewijzen. We moeten ervoor zorgen dat wij een onmisbare schakel in de lokale gemeenschap worden en blijven.

Mathijs: Mits de softwareproducenten producten aanbieden die voor onze inwoners gebruiksvriendelijk zijn, verwacht ik dat inwoners in een groot deel van de gevallen veel zaken vanuit huis kunnen regelen, zonder dat ze daarbij naar het gemeentehuis hoeven te komen. De producten die wij hier aan de balie aanbieden, zullen dan meer complexe zaken bevatten. Het is belangrijk dat wij hier tijdig op inhaken.

Ingmar: Hoe Burgerzaken er over vijf jaar er uit ziet is sterk afhankelijk van de klantwens. Een groot deel van de inwoners zal graag zien dat het leeuwendeel van de producten vanuit huis geregeld of aangevraagd kan worden. Toch zal ook een groep inwoners de voorkeur blijven geven aan persoonlijk contact. Deze mensen willen na een aanvraag graag direct resultaat zien, in plaats van de reactietermijn te moeten afwachten. Wij zullen de klantwens dan ook actief blijven onderzoeken.

WAT BETEKENT DE NVVB VOOR JULLIE EN WAT ZOU DE NVVB IN DE TOEKOMST VOOR JULLIE KUNNEN BETEKENEN?

David: De NVVB betekent voor mij een adviesorgaan en een lobbygroep. Een adviesorgaan, omdat de NVVB altijd goed en concreet advies geeft over lastige vragen. Met name op het gebied van internationaal privaatrecht (IPR) is er bij de NVVB ontzettend veel waardevolle kennis aanwezig. De NVVB is wat mij betreft ook de schakel tussen lokale burgerzakenafdelingen en de landelijke politiek. Wat mij betreft mag de NVVB meer zichtbaar lobbyen bij landelijke politiek om wetgeving aan te passen waar wij in de dagelijkse praktijk last van hebben.

Ingmar en Mathijs: Bij uitdagende vraagstukken schakelen wij graag de NVVB in voor advies. Wij hopen de NVVB in de toekomst vaker te spreken.

Betrouwbare adresregistratie zonder torenhoge kosten? Gebruik de:

Verhuizingen Analyse Tool van Vision Active

Deze tool levert signalen d.m.v. het uitvoeren van systematische controle op al uw verhuizingen middels risico profielen o.a. bekend van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA), u verhoogt hiermee de kwaliteit van de inschrijvingen en adresregistratie in de BRP en signaleert onjuiste situaties. Het systeem staat volledig bij u in huis en maakt gebruik van andere systemen binnen uw organisatie, u heeft dus alles volledig in eigen hand. Het systeem is volledig AVG proof en betaalbaar.

Interesse? Bel of mail voor een vrijblijvende demo op locatie.

Vision Active

www.visionactive.nl

info@visionactive.nl

Tel: 06 55 78 63 45

Procura is al meer dan veertig jaar dé partner voor de (gemeentelijke) overheid bij landelijke of lokale verkiezingen. We ontzorgen gemeenten volledig, met een goed schaalbaar en flexibel totaalpakket dat voldoet aan de Kieswet en het Kiesbesluit. Van een complete verkiezingsplanning tot alle benodigde hardware en professionele presentatiemogelijkheden tijdens de verkiezingsavond. Kortom, voor een vlekkeloos verloop van verkiezingen of referenda is Procura de betrouwbare partner.

www.procura.nl

qp procura

Fay en Tom: een bijzondere tweeling

Maarten de Rooij en Sjaak Bosman hebben een afspraak op ons stadskantoor in 's-Hertogenbosch voor de inschrijving van hun tweeling in de Basisregistratie Personen (BRP). Fay en Tom zijn op 30 juni 2018 geboren in Amerika.

Tekst: Mieke Hensen

Bij de aangifte van inschrijving overleggen Maarten en Sjaak van beide kinderen een geboorteakte en een Amerikaans paspoort. In de paspoorten staan de kinderen vermeld met de geslachtsnaam De Rooij. Maarten en Sjaak worden in de geboorteakten beiden als ouders genoemd. Onze collega aan de frontoffice neemt de aangifte op en volgt de checklist 'Eerste inschrijving in de BRP'. Als ze vraagt naar het rechtmatig verblijf van de kinderen, vertelt Maarten dat beide kinderen de Nederlandse nationaliteit hebben.

HET 'ONTSTAAN' VAN DE TWEELING

De frontoffice-medewerker neemt contact op met het team BRP-specialisten. Dit team adviseert om de aangifte aan te nemen en de ouders naar documenten te vragen waaruit blijkt waarom zij in de geboorteakte als ouders van Fay en Tom zijn genoemd. De volgende dag ligt er een stapel papieren op ons bureau waaruit wij het 'ontstaan' van de tweeling kunnen herleiden.

De eicel werd gedoneerd door de Amerikaanse Olivia (de eicelmoeder). De embryo's zijn gecreëerd door

in-vitrofertilisatie van de eicel met sperma dat is geleverd door beide mannen. Deze embryo's werden geplaatst in de Amerikaanse Claire (de draagmoeder). Op 30 juni 2018 beviel Claire van Fay en Tom, op dat moment de wettige kinderen van Claire en Miles (de ex-echtgenoot van de draagmoeder). Claire en Miles zijn dan al wel gescheiden, maar de kinderen werden geboren binnen 280 dagen na ontbinding van hun huwelijk.

WAT ERKENNEN WIJ?

Op 11 juli 2018 doet de Amerikaanse rechtbank de volgende zes uitspraken:

1. De eicelmoeder is geen wettige moeder.
2. De ex-echtgenoot van de draagmoeder is niet de vader van de kinderen.
3. De vader van de kinderen is Maarten (op basis van DNA).
4. De moeder heeft geen rechten/gezag over de kinderen.
5. De kinderen worden geadopteerd door Sjaak.
6. De achternaam van de kinderen is De Rooij en er moet een nieuwe geboorteakte worden opgemaakt met de gegevens van de nieuwe ouders Maarten en Sjaak.

Zo, dat gedeelte is duidelijk. Maar welke uitspraken erkennen wij hier in Nederland? En welke zijn in strijd met onze openbare orde? Ons team BRP-specialisten komt tot de volgende conclusie: wij erkennen rechterlijke uitspraak 1, 2 en 3. We nemen de kinderen op, met als geslachtsnaam De Rooij. Als ouders vermelden we Maarten en de draagmoeder. De kinderen hebben de Nederlandse nationaliteit door vaststelling van het vaderschap.

"Maar welke uitspraken erkennen wij hier in Nederland? En welke zijn in strijd met onze openbare orde?"

DE VISIE VAN HOGLERAAR IAN SUMNER

Voor de zekerheid leggen we deze casus voor aan prof. dr. mr. Ian Sumner, hoogleraar familierecht en internationaal privaatrecht (IPR). Ian bevestigt onze conclusie: "De kinderen zijn in het buitenland geboren. Het gaat daarom in eerste instantie om de vraag of de familierechtelijke betrekkingen die in de aktes zijn opgenomen, in Nederland kunnen worden erkend. Door gebrek aan internationale bronnen wordt deze vraag door het Nederlandse IPR beheerst. De regels zijn in artikel 10:100 en 10:101 te vinden. Omdat het hier gaat om de erkenning van een akte (dat wil zeggen een document waaruit een rechtsfeit – de geboorte – blijkt), zouden we naar artikel 10:100 moeten kijken. Maar ook de onderliggende documenten zijn rechterlijke beslissingen, en die moeten op grond van artikel 10:101 worden beoordeeld. In dit geval vormen de meeste voorwaarden geen enkel probleem: er is sprake van een behoorlijke rechtspleging en onderzoek, en de lokale autoriteiten waren bevoegd om deze stappen te ondernemen. Er rijst een mogelijk probleem ten aanzien van de openbare orde.

Op basis van de stukken blijkt dat de Amerikaanse rechter heeft vastgesteld dat:

- de juridische moeder de geboortemoeder is;
- de juridische moeder ongehuwd was ten tijde van de geboorte en dat haar ex-echtgenoot geen juridische vader is;

- Maartens vaderschap gerechtelijk is vastgesteld.

Op basis van het Nederlands recht zijn al deze conclusies mogelijk en passen ze binnen het systeem van de Nederlandse wet, wat betekent dat deze initiële stap in Nederland moet worden erkend.

De Amerikaanse rechter heeft vervolgens de rechten van de moeder beëindigd. Dit is vergelijkbaar met een gezagsbeëindigende maatregel op grond van het Nederlands recht.

De vraag of de kinderen de Nederlandse nationaliteit hebben, kan naar mijn mening positief worden beantwoord. De identiteit van de draagmoeder is bekend, uit de stukken blijkt niet dat er sprake is van een commerciële draagmoederschapsconstructie en de vader is ook de genetische vader. Al met al zie ik op basis van deze stukken geen reden waarom de kinderen niet in familierechtelijke betrekkingen zouden staan tot Maarten."

"Enigszins gespannen nemen we contact op met de ouders om hun de situatie uit te leggen"

BLIJ EN GELUKKIG

We leggen de persoonslijsten van Fay en Tom aan. Enigszins gespannen nemen we contact op met de ouders om hun de situatie uit te leggen. We willen ze dan ook meteen wijzen op de mogelijkheid van een eenouderadoptie door Sjaak hier in Nederland.

Maarten en Sjaak reageren blij en gelukkig. Het gaat goed met Fay en Tom, vertellen ze. En de procedure voor adoptie hier in Nederland zijn ze al gestart.

Naamskeuze voor twee kinderen **van dezelfde ouders**

Naamskeuze kan alleen worden gedaan voor het eerste kind van twee ouders.

Volgende kinderen krijgen dezelfde geslachtsnaam als dat eerste kind. Het maakt niet uit of het eerste kind het oudste kind van de ouders is: ook als een jonger kind eerder wordt erkend, is dit het eerste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat. De naamskeuze voor dit kind geldt dan ook voor het oudere kind dat op een later moment wordt erkend. Bij een ongeboren vrucht kan dit echter tot verwarring leiden.

Tekst: Eric Gubbels

Masha Veenstra is zwanger en meldt zich samen met haar vriend Jip van der Lee voor de erkenning van haar ongeboren vrucht. Joëlle, Masha's dochter, is er ook bij. Jip wil graag zowel Joëlle als de ongeboren vrucht erkennen. Ook willen zij dat beide kinderen de achternaam van der Lee krijgen.

VOLGORDE VAN ERKENNING

Wanneer de ambtenaar de erkenningsakte opmaakt, doet hij er verstandig aan om eerst de erkenningsakte van Joëlle op te maken. Masha en Jip doen bij die erkenning naamskeuze voor Jip's geslachtsnaam: van der Lee. Vervolgens erkent Jip ook de ongeboren vrucht. Die volgt de naamskeuze automatisch. Na geboorte krijgt de baby dus de achternaam van der Lee.

Omgekeerd is dit niet zo vanzelfsprekend. Als Jip eerst de ongeboren vrucht erkent, kunnen Masha en hij daarbij ook naamskeuze doen. Volgende kinderen krijgen dezelfde geslachtsnaam als het eerste kind. De eerste vraag is dan dus: is Joëlle nu een volgend kind van deze twee ouders?

VERWARRING OVER DE NAAM

Strikt genomen kan dit niet worden afgeleid uit de wet. Artikel 1:2 BW bepaalt dat het kind waarvan een vrouw zwanger is, als reeds geboren wordt aangemerkt als zijn belang dit vordert. Waarom zou het in het belang zijn van de ongeboren vrucht om als reeds geboren te worden aangemerkt als zijn belang dit vordert? Wanneer de ongeboren vrucht niet als levend wordt aangemerkt, staat Joëlle als eerste in familierechtelijke betrekking tot haar ouders en moet voor haar naamskeuze worden gedaan. Je zou kunnen verdedigen dat het in het belang van de ongeboren vrucht is dat die de naam krijgt waarvoor de ouders hebben gekozen. Maar het geeft toch wat discussie, en als ambtenaren van de burgerlijke stand (ABS) willen we de ouders natuurlijk absolute zekerheid geven over de naam.

Daar komt een tweede, ingewikkelder, punt bij. Als de zwangerschap mis zou lopen en de ongeboren vrucht van Masha en Jip onverhoopt levenloos ter wereld komt, geldt de

naamskeuze alleen voor de ongeboren vrucht (1:5 lid 8 BW). Dit zou betekenen dat de naamskeuze geen gevolgen heeft voor Joëlle. Als voor Joëlle geen naamskeuze is gedaan, zou zij, strikt genomen, de achternaam Veenstra van haar moeder krijgen. En dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

EERST HET BESTAANDE KIND ERKENNEN

Wij adviseren daarom om in deze bijzondere situatie de erkenning van Joëlle eerst te doen en pas daarna de ongeboren vrucht te laten erkennen. Maar wat als de ongeboren vrucht al erkend is? Het kan natuurlijk gebeuren dat ouders eerst de ongeboren vrucht erkennen, en vervolgens melden dat de erkenner, nu ze toch bezig zijn, ook de oudste wil erkennen.

TWEE KEER NAAMSKEUZE

Mieke Ruif is getrouwd met Jolanda Leeftang. Mieke is zwanger. Jolanda heeft al een zoon, Pim. Zij melden zich bij de ABS omdat Jolanda de ongeboren vrucht van Mieke wil erkennen. De moeders doen naamskeuze voor de geslachtsnaam Ruif. Na de erkenning kijkt Jolanda Mieke aan: "Nu is het jouw beurt!" Stralend richt Mieke zich tot de ambtenaar: "Ja, nu wil ik Pim erkennen!"

In dit bijzondere geval is het advies om voor Pim niet alleen een erkenningsakte op te maken, maar daarnaast ook de naamskeuze voor de geslachtsnaam Ruif vast te leggen. De moeders doen dus nog een keer naamskeuze. Zo wordt duidelijk gemaakt dat Pim de achternaam Ruif krijgt, wat er ook met de ongeboren vrucht gebeurt. Vervolgens wensen we de dames een succesvolle en zorgeloze zwangerschap toe.

Enkele of dubbele geslachtsnaam?

Tekst: Eric Gubbels

Sake Henkes Pisco was in 1994 kort ingeschreven in Nederland. De ambtenaar schreef hem destijds in als Sake Henkes en liet de naam Pisco (van zijn moeder)

weg. Sake werkt als advocaat voor een internationaal bedrijf en heeft Nederland allang weer verlaten. In zijn Nederlandse paspoorten, afgegeven door diverse consulaten, is hij steevast vermeld als Sake Henkes Pisco.

Sake, die in Nederland is voor de jaarlijkse bedrijfsborrel, meldt zich bij een grensgemeente voor een nieuw paspoort. Anders dan de consulaten heeft deze gemeente toegang tot de Basisregistratie Personen (BRP), waarin Sake met de enkelvoudige geslachtsnaam Henkes vermeld staat. De grensgemeente vraagt zich af of Sake niet gewoon, volgens de BRP, als Sake Henkes in zijn paspoort moet worden vermeld. Sake is het daar niet mee eens. Alleen Henkes is niet genoeg, hij wil echt Pisco erbij hebben.

Dit kan. Artikel 10:26 BW bepaalt namelijk dat iemand die voor 1 januari 1990 in een Nederlands register is geregistreerd volgens de toen geldende regels van internationaal privaatrecht (IRP), kan verzoeken om verbetering van zijn naam volgens de huidige regels. Sake is weliswaar daarna geregistreerd, maar volgens oude regels. Pas in 1999, namelijk, is de toenmalige Wet conflictenrecht namen uitgebreid met de regel dat een naam moet worden erkend als die buiten Nederland in een akte is vastgelegd. Voor die tijd was het in veel gemeenten gebruikelijk om Nederlanders te registreren met de naam die zij volgens de Nederlandse regels gekregen zouden hebben. Sake Henkes dus.

Sake krijgt nu, met analoge toepassing van artikel 10:26 BW, een paspoort met de geslachtsnaam Henkes Pisco. Wij hebben de gemeente wel aangeraden om mijnheer Henkes Pisco contact te laten opnemen met onze Haagse collega's. Wanneer zijn geboorteakte daar is geregistreerd met vermelding van de dubbele geslachtsnaam, kan de geboorteakte in Den Haag op diezelfde manier worden geregistreerd. Den Haag voert een ruimhartig beleid: registratie met de dubbele geslachtsnaam is er voor Sake niet verplicht. Ook als Sake liever alleen met de geslachtsnaam Henkes geregistreerd wordt, werkt onze Haagse collega daaraan mee.

Colofon

B&R 1

14 februari 2019

ISSN

0929-9262

Eindredactie

Roos Gardien
communicatie@nvvb.nl
079-3617747

Foto cover

Sjors Massar

Bedankt!

Melle Bakker, Carla van den Bergen,
Roderik Cazemier van den Berg, Eric Goossens, Eric Gubbels,
Anja Hagedoorn, Mieke Hensen, Veerle Hessels, Eva de Hoog,
Carmen Kromosono-Jonathans, Sjors Massar, Lianne Nijmeijer,
Tim Schuurman, Hans Tomson, Salomon Varwijk,
Monique de Vries, Inge Wieringa, Arre Zuurmond

Productie & drukwerk

Veenman+, Rotterdam

Redactie

Tekstbureau Met Anne

Vormgeving

Mark Moget, Uberhaupt.nl

Oplage

2200

Adverteren?

Stuur een mail naar de redactie van B&R of neem telefonisch contact op voor de mogelijkheden
communicatie@nvvb.nl of 079-3617747.

Abonnementen

Burgerzaken & Recht (B&R) is gratis voor leden van de NVVB. Niet-leden kunnen zich abonneren voor een bedrag van €115,- per jaar. Abonnementen kunnen schriftelijk tot uiterlijk 1 november voorafgaande aan het jaar van gewenste beëindiging worden opgezegd.

Contact

E: communicatie@nvvb.nl
T: 079-3617747
www.nvvb.nl

@2019

Artikelen uit B&R mogen alleen met schriftelijke toestemming van de NVVB worden overgenomen. Foto's zonder bronvermelding zijn stockfoto's.

@NVVB_

/NederlandseVerenigingvoorBurgerzaken

nederlandse-vereniging-voor-burgerzaken

www.nvvb.nl

CIB Centraal InkoopBureau
Dé beveiligd papier specialist voor gemeenten

Als specialist op het gebied van beveiligd papier weten we als geen ander hoe belangrijk het is om de identiteitsgegevens van uw burgers te beschermen.

Door nauw samen te werken met toonaangevende instanties op het gebied van documentbeveiliging, zijn we in staat om betrouwbare producten te leveren die optimale bescherming bieden tegen de nieuwste vervalsingstechnieken. Een goed voorbeeld hiervan is ons Gemeentelijk Beveiligd VNG-papier (GBP) voor gemeentelijke uittreksels: het best beveiligde papier in zijn soort.

Beveiligingskenmerken GBP:

- Specifieke groene kleur
- Chemische reagentia
- Uniek watermerk
- Scan- en kopieerbeveiliging
- Microteksten
- Oplichtende iris
- Zichtbare en onzichtbare (UV)-vezels
- Unieke Rainbow UV-vezel
- Unieke nummering per vel met boekdruktechniek

Profiteer van onze voordelige intekenprijzen tijdens de bestelronde in maart.

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer
www.cib.nl telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

Dat is handig! Ik word via mijn telefoon opgeroepen.
#naarmijnafpraak.nl

Hoe zou u het vinden als alle bezoekers met een afspraak -van burger tot leverancier- zichzelf binnen melden via hun smartphone?

“Naarmijnafpraak.nl” maakt dit mogelijk! Na het maken van een afspraak krijgt de bezoeker, via een unieke link in de afspraakbevestiging, toegang tot “naarmijnafpraak.nl”. Met deze module heeft uw bezoeker alle informatie over de afspraak bij de hand zoals de locatie, een routebeschrijving en de benodigdheden. Uniek: via “naarmijnafpraak.nl” meldt de bezoeker zichzelf binnen via de smartphone en ontvangt de juiste medewerker een notificatie hiervan.

Nieuwsgierig? Neem contact met ons op voor de mogelijkheden.

+31 (0)541 62 70 62 • info@jccsoftware.nl • www.jccsoftware.nl

Digitale dienstverlening? appeltje-eitje!

STERK VERBONDEN

Er komt veel kijken bij het regelen van de mooiste dag van je leven. Fijn dat de gemeente de aangifte van het huwelijk zo makkelijk mogelijk maakt.

Hoe? Met de eDiensten voor burgerzaken. Want iets regelen met de gemeente doen de bewoners van deze straat waar en wanneer het hun uitkomt. Veilig, eenvoudig en snel.

Deze gemeente gaat voor gemak.
Beleef nu de ervaring van dit stel.

 centric.eu/appeltje-eitje

